

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Blýská se na lepší časy při soukromém vymáhání soutěžního práva?

Spotřebitelé a soutěžitelé jsou oprávněni domáhat se náhrady škody vzniklé v důsledku porušení pravidel hospodářské soutěže. Soukromé prosazování soutěžního práva však není v České republice (ostatně ani v celé Evropské unii) příliš rozšířené, snad proto, že obecná právní úprava náhrady škody, jež se aplikuje nejčastěji, není s to obsáhnout všechna specifika soukromoprávního vymáhání soutěžních nároků. Ke změně tohoto stavu by měla přispět směrnice Evropského parlamentu a Rady 2014/104/EU ze dne 26. listopadu 2014 o určitých pravidlech upravujících žaloby o náhradu škody podle vnitrostátního práva v případě porušení právních předpisů členských států a Evropské unie o hospodářské soutěži (dále jen „Směrnice“). Směrnice napomůže unifikovat právní úpravu dodržování zásad korektní hospodářské soutěže, jež je napříč členskými státy značně rozdílná a nedostatečná.

Úvod

Právo na náhradu škody bude přiznáno všem fyzickým i právnickým osobám, ať již spotřebitelům, podnikatelům nebo orgánům veřejné moci, bez ohledu na existenci přímého smluvního vztahu s protiprávně jednajícím soutěžitelem a bez ohledu na skutečnost, zda protiprávní jednání předtím konstatoval národní orgán pro hospodářskou soutěž.

Směrnice se zaměřuje především na zakázané dohody soutěžitelů (kartely), nicméně okrajově představuje i možnost snazšího vymáhání náhrady škody vzniklé v důsledku zneužití dominantního postavení jiného soutěžitele na trhu (článek 101 a 102 Smlouvy o fungování Evropské unie).

Snazší důkazní postavení žalobce

Dnes žalobce v soukromoprávním sporu nese jak břemeno tvrzení, tak břemeno důkazní. Podnikatel, spotřebitel či jakýkoli jiný subjekt, který byl protiprávním jednáním soutěžitelů poškozen, se nicméně vůbec nemusí dozvědět o tom, že existovalo nelegální jednání jiného soutěžitele a že mu v jeho důsledku vznikla škoda. Mnohdy má žalobce značné obtíže prokázat nejen výši škody, ale i samotnou existenci zakázané dohody uzavřené mezi žalovaným a jiným soutěžitelem. Tyto zásadní obtíže by Směrnice měla pomoci odstranit:

- Směrnice stanoví vyvratitelnou domněnku, že porušením právních předpisů zakázanou kartelovou dohodou došlo ke škodě;
- Směrnice pamatuje také na širokou ediční povinnost žalované strany (ale i třetích osob) předložit důkazy, kterých se dovolává žalobce, a to pod hrozbou sankce. Tímto postupem by nicméně nemělo dojít k prolomení ochrany důvěrných informací či obchodního tajemství, které požadované dokumenty mohou obsahovat;

- Při dodržení poměrně striktních podmínek Směrnice připouští provést důkaz i spisem vedeným u orgánu pro hospodářskou soutěž;
- Pokud ani na základě podkladů získaných dle shora uvedeného postupu nebude možné stanovit výši škody vzniklé v důsledku porušení pravidel hospodářské soutěže, dává Směrnice soudu možnost určit tuto odhadem (obdobně jako v případě ustanovení § 136 občanského soudního řádu ponechává stanovení výše nároku na úvaze soudu).

Škoda

Škodou se i v kontextu Směrnice rozumí skutečná škoda a ušlý zisk. Směrnice však za zásadní součást náhrady škody považuje i úroky, jež mají vzniklou škodu kompenzovat, a to s ohledem na plynutí času (od okamžiku vzniku škody do okamžiku zaplacení náhrady škody).

Pokud subjektů narušujících hospodářskou soutěž bude více, budou tyto odpovídat za způsobenou škodu společně a nerozdílně, čímž se značně zjednoduší postavení poškozených, kdy budou moci škodu vymáhat po kterémkoli účastníku zakázané dohody.

Promlčení

Stanovení délky promlčecí lhůty nároku na náhradu škody bylo ponecháno na jednotlivých členských státech. Tato by nicméně neměla počít běžet dříve, než se poškozený dozví o tom, že došlo k porušení právních předpisů o hospodářské soutěži a že mu takovým jednáním porušitele vznikla škoda. Promlčecí lhůta pro podání žaloby o náhradu škody musí však činit nejméně pět let.

Závěrem

Lhůta pro promítnutí Směrnice do právních řádů členských států uplyne 27. prosince 2016. Doufejme, že český zákonodárce Směrnici zdařile transponuje do českého práva a že i v ČR se začne blýskat na lepší časy při soukromém vymáhání pravidel na ochranu soutěže.

Mgr. Jan Tomaier

Mgr. Aneta Pospíšilová

[Tomaier Legal advokátní kancelář s.r.o.](#)

Classic 7 Business Park
budova E/F
Jankovcova 1037/49
170 00 Praha 7

Tel.: +420 224 217 777

e-mail: office@tomaierlegal.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)
- [Nejvyšší soud a forma smlouvy o smlouvě budoucí: krok zpět v ochraně právní jistoty?](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Spoluvlastnictví a správa společné věci](#)
- [Doručování soudních písemností ze zahraničí do ČR](#)